

EĞİT-SEN

BİR MÜCADELE VE ÖRGÜTLENME PROGRAMINA DOĞRU

Geçtiğimiz 3 sene zarfında örgütlenmelerini sendikal bir örgütlenmeye dönüştürerek mücadele yürüten kamu emekçileri meşru ve fiili mücadele anlayışlarını bağımsız ve demokratik bir tarzı hakim kılarak sürdürmüşlerdir. İşçi sınıfı hareketi ve onun klasik sendikal örgütlenmelerinin içinde bulunduğu yanlış ve zafıf tutumlardan olabildiğince uzak ve bağımsız bir sınıf hareketi açısından gelecek vadeden özelliklerle dolu olan kamu emekçileri sendikaları önümüzdeki dönem açısından çok yönlü değerlendirmeler yapmak zorundadırlar. DYP-SHP koalisyon ortaklığının hükmünde gelişen ekonomik alandaki planlı değişimler, artık sermayenin kendi açısından geniş bir manevra alanı yaratacak zemin için kararlı tutumunu siyasi planda sergilediklerinin birer göstergesi durumunda. Gelecek dönem itibarıyla bir özelleştirme furçasının, işçi sınıfını, onun sendikal örgütlenmelerini işten çıkarmalar, sendikasıztırmalar gibi sonuçlarla derinden etkilemesinin yanında kamu emekçilerinin de bu saldırının hedeflerinden çok fazla etkilenecek kesim olduğu gözardı edilmemelidir. "Sıfıya topyekün bir saldırı" anlamını taşıyan özelleştirme ve taşeronlaştırma karşısında güçlü bir karşı koyuş bizlerin gelecekte niteliklerini asla kaybetmemesi gereken "sendikal hareketimizin" korunması, geliştirilmesi, güçlendirilmesi ve bütün bunlarla birlikte "emek cephesi" açısından birlikte bir tavır alınması temel gündemlerini de oluşturmaktadır. İşçi sınıfı ve onun sendikal örgütlenmelerinin "çalışanların ortak sorunlarına karşı birlikte olma" geleneği yaratabilmelerine de bir zemin olacak böyle bir çalışma, sendikal hareketimizin doğuşundan bu yana şiar edindiği "işçi-kamu emekçisi" birlikteliğinin sağlanabileceği pratik bir zemin olacaktır. Öte yandan kamu emekçilerinin "önlenebilir yükselişini" uzun bir süredir sadece seyretmek zorunda kalan işveren devletin ise önümüzdeki dönemde bu hareketin öncelikle kendilerine hiçte uygun olmayan yanlarını törpüleyecek bir hazırlık içinde olduğu bilinmektedir. Ortaya çıkarılacak bir yasal düzenleme hükümet cephesinden kamu çalışanları sendikalarını "islah" planı olacaktır. Grev ve toplu sözleşme hakkını içermeyen ve ayrı bir örgütlenme fikrini içinde taşıyan yasal düzenlemenin altında yatan temel düşünce "bağımsız" sendikal hareketimize planlı bir "operasyon" fikridir. Tüm bunları değerlendirebilen kamu emekçileri sendikalarının, özdele EĞİT-SEN'lilerin böyle bir geleceği nasıl karşılamaları gerekir? sorusu yeni dönemde en önemli sorumuzdur. EĞİT-SEN'in mücadele sürecinde büyüyen ve gelişen örgütlenmelerinin, eksik sayılabilecek özellik-

lerini ortadan kaldıracak ve daha sağlıklı bir hatta ilerlemesini sağlayacak bir "örgütlenme" programını yeni motiflerle örmesi gerekmektedir. İçinde bulunduğumuz durumu tüm yönleri ile sergileyen ve geleceğe ilişkin yapılacakların bütünlüklü ifade eden böyle bir program neleri içerecektir?

1- Sendikal Örgütlenmelerimizin Gelişimi ve Bugünkü Durumu;

EĞİT-SEN'in sendikal gelişimini incelediğimizde ülkenin hemen her yerinde aynı biçimleri kazanarak geçirdiğimiz iki süreç görülmektedir. Sendikal girişimin örgütlenmesi olarak tanımlayacağımız birinci devre, EĞİT-SEN'in kuruluş dönemine kadar olan çalışmaları içermekte, EĞİT-SEN süreci ile başlamaktadır. Diğer süreç ise sendikal örgütlenmelerimizin yaratılması, üzerinde yükseldiği zeminin geliştirilmesi dönemidir.

Sendikal sürecimizin genel yolu hemen tüm illerde benzer bir biçimde gerçekleştirilmiş, Sendikal haklar komisyonu- temsilcilik-şube biçimindeki bir evrimle, sendikal işleyiş biçimleri ve sendikal kadrolar, çalışma tarzı açılarından hemen hiçbir değişim yaşanmadan sürdürülmüştür. Üye sayısında sıçramalı artışlar görünmekle birlikte, üye yapısında da ciddi bir değişime ortaya çıkmamıştır. İlköğretim kurumları ağırlıklı üye yapısı korunmaktadır. İşyeri temsilciliği kurumunun pek çok ilde yaratılabildiği söylenebilir de, işyeri temelli bir sendikal çalışmanın yürütüldüğünü ifade etmek güçtür. Hemen hiçbir çalışma biriminde üyelerin yerel organizasyonları yeterince güçlendirilememiştir. Bu gibi sorunlar yanında sendikal çalışmalar hiçbir bölgede programlı bir çerçeveye oturtulamamış, eğitim emekçilerinin bölgedeki dağılımı, bölgede işkolunun genel özellikleri gibi temel sorunlarda dahi ciddi çalışmalar yapılamamıştır. Pek çok şubemiz ve çalışma birimimiz, bölgede eğitim işkolunun genel durumu hakkında bilgi sahibi değildir. Örgütlenme çalışmalarında yeni arayışlar ve çalışmalar yapılmamakta, örgütlenme çalışmalarını okul gezileri vb. biçimler dışına taşımamaktadır.

Diğer yandan sendikanın kurumsal çatısı, şubelerin temsilciliklerin Genel Merkezle yada birbirleriyle ilişkileri karmaşık bir görünüm taşımakta, sendikal sürecin genel biçimleri bile sendikal denetimden yoksun bir biçimde gelişmektedir. Üyelik ilişkileri vb. henüz yeni yeni oturmaya başlamış, yetki vb. konularda karışıklıklar sürmektedir. Örgütlenme çalışmalarının alt gündemleri ve çeşitli yeni mücadele alanları yeterince değerlendirilememektedir. Kadın komisyonları sınırlı bir içerikte ve takvimsel (8 Mart vb.) bir rotada yürümektedir. Kadın üyelerim-

iz halen toplam üye sayımızın görece küçük bir bölümünü oluşturmaktadır. Yönetim organlarında yeterli temsil imkanlarına kavuşmamaktadırlar.

Bütün bunlar son iki yıllık örgütlenme çalışmalarının genel bir görünümünü vermekle, sendikal örgütlenme alanında yeni dönemde ihtiyaçlarını karşılayabilme görevini önüne koyan ciddi bir sürecin başlatılmasının gereğini ortaya koymaktadır. Örgütlenme sürecimizin genel ve giderek yapısal bir nitelik kazanmaya başlamış olan amatörlik, kendiliğindenlik gibi özelliklerinin aşılması gerekmektedir. Ancak unutulmamalıdır ki EĞİT-SEN eğitim emekçilerinin mücadelesinin yaratıcısı olduğu kadar bu mücadelenin demokratik içerikli bir ürünüdür. Önümüzdeki dönem sendikal sürecimizin bu niteliğini geliştirme, işyeri temelli bir sendikal gelişimin önünü açma ve tüm bunları sendikal mücadeleyle uyumlu bir programatik çalışmayla bieraber yürütme göreviyle karşı karşıyayız. Mücadelemizin bize kazandırdığı özgüveni ve sendikal demokrasiyi ancak sağlıklı ve güçlü bir örgütsel bünye içinde süreklileştirebileceğimiz unutulmamalıdır.

2- Yeni Dönem ve Örgütlenme; Eğitim işkolunun özgül nitelikleri ve bunun örgütlenmeye olan etkileri konusunda ciddi bir çalışma yürütülmelidir. Bu konu özellikle örgütlenmenin yaygınlaştırılması, işyeri örgütlenmelerinin alabileceği özgül biçimler vb. konuları da önem taşımaktadır. İşyeri örgütlenmesi çalışan-işveren ilişkisinin biçimini, emek gücünün insiyatifi doğrultusunda kırılması yeni bir toplumsal ilişki biçiminin filizlenmesi demektir. Fiililiğin ve meşruluğun sürekli kılınması, yasal kanalların doğrudan insiyatif ve aktif onay yoluyla zorlanması demektir. Bugün bunu yaratabilecek bir mücadele ivmesini yakalamış bulunmaktayız. Sorun buna örgüt ilişkilerinde somutluk kazandırmaktır. Eğitim emekçilerinin diğer kamu çalışanlarından ve işçi sınıfının işyerlerinden gerek nicel ve gerekse nitel olarak daha değişik bir dağılım içinde buldukları bilinmektedir. Bu durum dahilinde örgütsel yapı içinde basım organizasyonundan, sendikal faaliyetlerin duyurulmasına, eylem görevlerinden, bölge/alan çalışmalarına kadar pek çok yerde biçimde görevlendirilen "işyeri temsilcileri" kurumundan, faaliyetlere tüm üyelerin aktif katılımını sağlayacak "işyeri örgütlenmeleri" gibi yapılara geçiş nasıl sağlanabilecektir? Öğretmen örgütü ve öğretmen kimliği etrafındaki örgütlenme motiflerinin ancak tüm eğitim emekçilerini ortak karar alma süreçlerine sokan örgütlenmelerle aşılabileceği de göz önüne alınırsa bu sorunun önemi ortadadır. İşyerilerindeki mevcut geleneksel örgütlenme bu doğrultuda

dönüştürülebilir? Bunlar önemli sorulardır. EĞİT-SEN'in sendikal anlayışı sendikal mücadeleyi yalnızca sendikal süreçlerle sınıflandıran mesleki bir anlayış değildir. Klasik sendikal örgütlenme motifleri ve modelleri zorlanmalıdır. Diğer yandan örgütlenmenin işkolunun bütününe yayılmakta çektiği sıkıntı da aşılması gereken bir başka sorundur. Belirttiğimiz gibi örgütlenmede ilköğretim yoğunluğu etkisini sürmektedir. Okul öncesi kurumlar, üniversiteler,

Eğit-Sen eğitim emekçilerinin mücadelesinin yaratıcısı olduğu kadar bu mücadelenin demokratik içerikli bir ürünüdür

(son yıllarda Trabzon, Eskişehir, Mersin gibi illerde bu konuda önemli ilerlemeler sağlanmasına rağmen gibi alanlarda yeterli örgütsel girişimler örgütlenmemiştir. Pek çok ilde bu tür kurumlarda en küçük bir işkinin bile bulunmadığı bilinmektedir. Bu alanlarda, yerel olarak alana yönelik politika üretilmemektedir, tıpkı sendikal sürecin başındaki gibi kişisel ilişkiler üzerinden örgütlenme anlayışına gidilmektedir. Bu aşılması gereken bir zorunluluktur. Tüm söyleneceğin dışında örgütlenme faaliyetinde kullanılanların öneme de değinmek gerekli. EĞİT-SEN'in örgütlenme çalışmalarında da diğer çalışmalarında olduğu gibi, alıkanlıkların çeşitli çalışma kalıplarının devam ettiği görülmektedir. Çoğunlukla örgütlenme çalışmalarında okul gezileri ve bireysel ilişkilere rastgele erişen süregiden şekilde "yüzyüze" bir tarzın egemen olduğu görülmektedir. Eğitim emekçileri ve EĞİT-SEN'li öğretmenler bunların dışında da yeni arayışlar içinde olmalıydılar. Bir örgütlenme çalışmasını, kitlelere ulaşmada araçları zenginleştirme ve sürekli yeni yöntemlerle geliştirmek gerekmektedir.

Bireysel ilişkilerden ziyade, kolektif çalışma zeminlerine doğru gelişebilecek olan bir tarz yaratılmalıdır. Son olarak önümüzdeki dönem sendikal zeminimizin yeniden tanımlanacağı, örgütlenmeden sendikal mücadeleye oradan da sendikal eğitime ulaşan bir dizi alanda atılımlar yapılması gereken bir süreç olacaktır. EĞİT-SEN bu dönemi güçlü bir sendikal yapı ve doğru anlayışlarla aşabilecek potansiyele sahiptir ve bunu başarabilmek için herşeyden önce kendi gücüne ve deneyimine dayanmalıdır.

Eğit-Sen Genel Örgütlenme Sekreteri
ILKNUR BİROL

yitirdiklerimiz...

Cemil Mızrak (1945-1993)

1945 yılında Eflani - Zonguldak'ta doğan Cemil Mızrak, 1963'de Kastamonu Gököy İlköğretmen okulundan mezun oldu. Adıyaman, Sivas ve Zonguldak illerinde görev yaptı. TÖS, TÖB-DER, EĞİT-DER, EĞİT-SEN üyesi olan arkadaşımız Karabük Beşbinevler ilkokulunda görev yapmaktayken bir trafik kazası sonucu aramızdan ayrıldı.

Ayşe Karagöz (1966-1993)

Tonya doğumlu olan Ayşe Karagöz, 1984 yılından beri Tonya Meslek Lisesi'nde memur olarak çalışıyor ve EĞİT-SEN saflarında mücadele ediyordu. Çalışkanlığı ve dürüstlüğü ile tanınan Ayşe Karagöz'ün beyininde çıkan bir tümör 27 haziranda onu aramızdan koparttı.

Mahmut Kolukisa (1928-1993)

1928'de Ordu'nun Mesudiye ilçesine bağlı Beyağaç köyünde doğdu. 1945'te Beşikdüzü Köy Enstitüsü'nden mezun oldu. Ordu'nun ilçelerinde 19 yıl görev yaptıktan sonra Samsun'un Havza ilçesine sürgün oldu ve daha sonra Samsun'da devam ettiği mesleğinden 1973'te emekliye ayrıldı. Yaşamının her döneminde demokratik öğretmen hareketinin ön saflarında mücadele eden Mahmut Kolukisa 12 Mart döneminde TÖS davasından, 12 Eylül döneminde ise TÖB-DER davasından tutuklandı. 1988'de İnsan Hakları Derneği kurucu üyeliğinde, 1991'de Samsun EĞİT-DER başkanlığında, 1992-1993 döneminde de İHD Samsun Şubesi başkanlığında bulundu. Yaşamı boyunca zorlu bir mücadeleyi besleyen kalbi 11 Ağustos'ta durdu.